

Dosarul nr. 2ra-1497/2022  
2-21021957-01-2ra-13102022

prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (jud: N. Mămăligă)  
instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud: Iu. Cotruță, V. Cotorobai, I. Țurcan)

## D E C I Z I E

25 ianuarie 2023

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ  
lărgit al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul  
judecătorii

Svetlana Filincova  
Maria Ghervas  
Dumitru Mardari  
Victor Burduh  
Galina Stratulat

examinând recursul declarat de Ana Coșciug, Pavel Coșciug și Olesea Coșciug,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Olesea Coșciug, Ana Coșciug și Pavel Coșciug împotriva Organizației de Creditare Nebancară „Zoom Credit” Societate cu Răspundere Limitată cu privire la declararea nulității absolute a clauzelor contractuale, compensarea cheltuielilor de judecată, împotriva deciziei din 07 iunie 2022 a Curții de Apel Chișinău,

### c o n s t a t ă :

La 11 februarie 2021, Olesea Coșciug, Ana Coșciug și Pavel Coșciug s-au adresat cu cerere de chemare în judecată împotriva OCN „Zoom Credit” SRL, prin care au solicitat declararea nulității absolute a clauzelor contractuale prevăzute la pct. 1.3. și 1.5. a contractului de credit nr. 0555-D/C din 08 mai 2019, în partea în care dobânda rezonabilă depășește 20,04 % anual; constatarea nulității absolute a pct. 2.4. și 5.5. a contractului de credit nr. 0555-D/C din 08 mai 2019; compensarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii au indicat că la data de 08 mai 2019, Ana Coșciug și OCN „Zoom Credit” SRL au încheiat contractul de credit nr. 0555-D/C, conform căruia OCN „Zoom Credit” SRL a acordat Anei Coșciug un împrumut în mărime de 30 000 de euro, care la data încheierii contractului constituia 601 134 de lei, conform cursului oficial al Băncii Naționale a Moldovei, scadent la 08 mai 2024.

La 08 mai 2019, între Olesea Coșciug și OCN „Zoom Credit” SRL a fost încheiat contractul de fidejusiune nr. 0555-D/C, prin care Olesea Coșciug s-a obligat să răspundă total și solidar cu Ana Coșciug pentru onorarea obligațiilor asumate de ultima prin contractul de credit nr. 0555-D/C.

Totodată, la 08 mai 2019, între Pavel Coșciug și OCN „Zoom Credit” SRL a fost încheiat contractul de fidejusiune nr. 0555-D/C, prin care Pavel Coșciug s-a

obligat să răspundă total și solidar cu Ana Coșciug pentru onorarea obligațiilor asumate de ultima prin contractul de credit nr. 0555- D/C.

Tot, la 08 mai 2019, Olesea Coșciug, Ana Coșciug, Pavel Coșciug, Igor Coșciug și OCN „Zoom Credit” SRL au încheiat contract de ipotecă prin care a fost asigurată executarea obligațiilor asumate de Ana Coșciug, cu bunul imobil.

Reclamanții au menționat că contractul de credit nr. 0555-D/C reprezintă un contract de adeziune, tipizat, clauzele cărui nu au fost și nici nu pot fi negociate, având în vedere că activitatea de bază a OCN „Zoom Credit” SRL este acordarea împrumuturilor către consumatori.

Au susținut că contractul de credit conține un șir de clauze abuzive și ilegale, care sunt pasibile de a fi anulate, indiferent de faptul că Ana Coșciug a semnat acest contract, deoarece generează o îmbogățire nejustificată a creditorului, specificând că acesteia nu i-au fost clar comunicate clauzele contractuale pentru a constata dacă sunt sau nu abuzive, fiind astfel încălcate drepturile consumatorului.

Au relatat că conform pct. 1.3 și 1.5 a contractului de credit nr. 0555-D/C din 08 mai 2019, dobânda anuală efectivă (DAE) constituie 54,32 %, dobânda aferentă 3 % anual.

Astfel, au afirmat că OCN „Zoom Credit” SRL nu poate impune orice dobândă, iar caracterul acesteia trebuie să fie rezonabil pentru a asigura un echilibru just în drepturi și obligații a părților.

De altfel, au notat că dobânda de 30 % este o clauză abuzivă, deoarece nu este rezonabilă cu rata de bază a Băncii Naționale a Moldovei și rata de referință interbancară (CHIBOR) și urmează a fi declarată parțial nulă, cu reducerea acesteia până la rata rezonabilă.

Au menționat că conform informației oficiale plasată pe pagina web a Băncii Naționale a Moldovei, la data de 08 mai 2019 rata (CHIBOR), pentru contractele mai mari de 12 luni, constituia 10,03 %, prin urmare, dobânda rezonabilă constituie 20,04 % anual.

Reclamanții au mai precizat că clauza privind dobânda nu a fost negociată individual reieșind din caracterul specific de activitate a pârâtului, iar Ana Coșciug nu a avut posibilitatea să negocieze sau să influențeze această clauză, derivată din poziția de inferioritate economică, juridică și tehnică a consumatorului în raport cu pârâtul, inferioritate în ceea ce privește puterea de negociere, cât și nivelul de informare, iar această situație îl pune pe consumator în postura de a adera la condițiile redactate în prealabil de către comerciant fără a avea putere de a influența conținutul lor.

Totodată, au indicat că conform pct. 2.4. al contractului de credit pentru nerespectarea graficului de rambursare a împrumutului, consumatorului i s-a impus o penalitate de 1,00 % din soldul creditului neachitat în termen, pentru fiecare zi de întârziere, ceea ce constituie 365 % anual.

Au considerat că clauza respectivă are un caracter vădit excesiv și disproporționat cu prejudiciul pe care pârâtul l-a prevăzut, iar prin stabilirea unei penalități excesive la acordarea creditului din start a plasat reclamanții în situație dezavantajoasă din punct de vedere al echilibrului contractual.

Prin hotărârea din 29 iulie 2021 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru acțiunea înaintată de Olesea Coșciug, Ana Coșciug și Pavel Coșciug împotriva OCN „Zoom Credit” SRL cu privire la declararea nulității absolute a clauzelor

contractuale, compensarea cheltuielilor de judecată, a fost respinsă ca fiind neîntemeiată.

Invocând netemeinicia hotărârii primei instanțe, la 02 august 2021, Ana Coșciug și Pavel Coșciug au declarat apel împotriva hotărârii primei instanțe, solicitând casarea acesteia cu emiterea unei noi hotărâri de admitere a acțiunii.

La 02 august 2021, avocatul Alexandru Savva, în interesele Olesei Coșciug a declarat apel împotriva hotărârii primei instanțe, solicitând casarea acesteia cu emiterea unei noi hotărâri de admitere a acțiunii.

Prin decizia din 07 iunie 2022 a Curții de Apel Chișinău s-au respins apelurile declarate de Ana Coșciug, Pavel Coșciug și avocatul Alexandru Savva, în interesele apelantei Coșciug Olesea, și s-a menținut hotărârea din 29 iulie 2021 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Olesea Coșciug, Ana Coșciug și Pavel Coșciug împotriva OCN „Zoom Credit” SRL cu privire la declararea nulității absolute a clauzelor contractuale.

Pentru a decide astfel, prin prisma art. 9 alin. (1) și (2), 10 alin. (1) și (2), 11 alin. (1) și (2), 16 alin. (1), 308, 1763 alin. (1), 1628 alin. (2), 775 alin. (1), 947 alin. (1) din Cod civil, Colegiul a indicat că, în sensul normelor legale citate este de înțeles că clauza penală constituie o evaluare convențională și prealabilă a eventualelor prejudicii pe care debitorul va fi obligat să le plătească în cazul neexecutării prestației la care s-a îndatorat.

Astfel, părțile, stipulând o penalitate pentru eventuala neexecutare a obligațiilor contractuale și semnând această înțelegere, au dat o evaluare consecințelor neexecutării acestor obligații, luând în calcul circumstanțele concrete și specificul raporturilor contractuale, capacitatea de plată, mărimea despăgubirii și alte circumstanțe relevante.

Colegiul a reținut că aplicarea clauzei penale presupune doar neexecutarea unei obligații principale din partea debitorului, iar existența cât și întinderea prejudiciului nu necesită a fi dovedite, creditorul urmând să dovedească numai existența obligației contractuale și faptul că aceasta nu a fost executată.

Reținând prevederile art. 1073 alin. (1), 1076 alin. (1), 1077 alin. (1) pct. 6), 1081 alin. (4) din Codul civil, în coroborare cu condițiile contractuale, raportând dispozițiile normelor citate la circumstanțele cauzei, evaluând soluția primei instanțe prin prisma pretențiilor înaintate în raport cu circumstanțele de fapt și de drept invocate, Colegiul a considerat concluzia instanței de fond una corectă.

În acest sens, Colegiul a relevat că o clauză poate fi calificată abuzivă dacă clauza contractuală în litigiu nu a fost negociată; prin ea însăși creează un dezechilibru semnificativ între drepturile și obligațiile părților, dezechilibrul creat este în detrimentul consumatorului, nefiind respectată cerința bunei credințe.

Totodată, o clauză, pentru a fi abuzivă, trebuie să producă un dezechilibru între prestațiile părților, analizarea acestei condiții implicând o comparație între interesele celor două părți ale contractului, pentru a se verifica, dacă interesul consumatorului a fost neglijat, în raport cu cel al contractantului său.

Pentru a ști dacă o clauză provoacă un „dezechilibru semnificativ” între drepturile și obligațiile părților care decurg din contract, în detrimentul consumatorului, trebuie să se țină seama, în special, de normele aplicabile în dreptul național, în lipsa unui acord între părți, în acest sens.

Prin intermediul unei asemenea analize comparative, se va ține cont în ce măsură contractul îl plasează pe consumator într-o situație juridică mai puțin favorabilă în raport cu cea prevăzută de dreptul național în vigoare.

De asemenea, este relevant în acest scop, să se procedeze la o examinare a situației juridice, în care se găsește consumatorul menționat, având în vedere mijloacele de care dispune, potrivit reglementării naționale, pentru a face să înceteze utilizarea clauzelor abuzive.

La aprecierea bunei-credințe trebuie acordată o atenție deosebită forței pozițiilor de negociere ale părților, faptului de a ști dacă consumatorul a fost încurajat să-și dea acordul pentru clauza în cauză și dacă bunurile sau serviciile au fost vândute sau furnizate la cererea expresă a consumatorului, întrucât condiția de bună-credință poate fi îndeplinită de vânzător sau furnizor atunci când acesta acționează în mod corect și echitabil față de cealaltă parte de ale cărei interese legitime trebuie să țină seama.

La caz, reieșind din conținutul contractelor de împrumut încheiate cu consumatorii Colegiul a observat că clauzele contractuale a cărei nulitate se pretinde sunt exprimate într-un mod clar și inteligibil, caz în care instanța de fond corect a reținut că nu este în drept să aprecieze caracterul abuziv al acestora.

În acest context, instanța a menționat că până la semnarea contractului de credit, Ana Coșciug a semnat la data de 08 mai 2019 o declarație conform căreia a declarat că își exprimă explicit acceptarea tuturor clauzelor contractuale aferente contractului de credit nr. 0555/c din 08 mai 2019 și le consideră valabil încorporate în contract, deoarece i-au fost aduse la cunoștință în mod expres și a avut posibilitatea reală de a lua cunoștință și negocia conținutul lor (f.d. 28).

Prin urmare, corect a fost dedus că la momentul semnării contractului cu organizația de creditare nebancară, Anei Coșciug i-a fost explicată esența clauzelor contractuale, cu acordarea posibilității negocierii contractului, fiind informată inclusiv și despre achitarea plăților aferente care urmează a fi încasate din contul acesteia, în cazul în care contractul de credit nu va fi executat corespunzător.

Iar, în condițiile în care a acceptat și semnat contractul, cunoscând cu certitudine consecințele încheierii unui asemenea act juridic este nejustificată legal declararea nulității absolute a pct. 1.3. și 1.5. în partea în care dobânda rezonabilă depășește 20,04% anual și a pct.2.4. și 5.5. ale contractului de credit nr. 0555/C din 08 mai 2019.

Or, semnarea de către apelantă a contractului de credit, denotă exteriorizarea de către aceasta a voinței și al consimțământului de acceptare a acestuia, accept ce nu poate fi interpretat în detrimentul OCN „Zoom Credit” SRL, în condițiile în care aceasta nu a impus semnarea de către apelantă a contractului de credit, consimțământul acesteia în acest sens fiind indubitabil.

La 30 septembrie 2022, Ana Coșciug, Pavel Coșciug și Olesea Coșciug, au declarat recurs, prin care au solicitat casarea deciziei instanței de apel și hotărârii primei instanțe cu emiterea unei noi hotărâri de admitere integrală a acțiunii în sensul declarat.

În motivarea recursului s-a indicat că instanțele de judecată la examinarea cauzei au încălcat esențial și au aplicat eronat normele de drept procedural și material, ceea ce a dus la adoptarea unei soluții neîntemeiate.

Totodată, s-au invocat aceleași argumente și circumstanțe factologice care au fost invocate pe parcursul examinării cauzei în instanțele ierarhic inferioare.

În contextul prevederilor art. 434 alin. (1) Cod de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat decizia contestată la 07 iunie 2022 și a expediat-o participanților la proces la 18 august 2022, fapt confirmat prin scrisoarea de expediere, astfel, recursul declarat la data de 30 septembrie 2022, este în termen.

În conformitate cu art. 439 alin. (2) și (3) din Codul de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copieii de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia.

Judecătorul raportor verifică încadrarea în prevederile legii a temeiurilor invocate în recurs și face un raport verbal în fața completului de judecată instituit în conformitate cu alin. (2).

Prin prisma art. 439 alin. (2) din Codul de procedură civilă, la 13 octombrie 2022 instanța de recurs a comunicat intimatului recursul, informând despre necesitatea depunerii referinței, or, până la data examinării cauzei careva referințe în adresa instanței nu au parvenit.

În conformitate cu art. 441 Cod de procedură civilă, în cazul în care recursul este considerat admisibil, un complet din 5 judecători examinează fondul recursului.

Prin încheierea din 21 decembrie 2022 a Curții Supreme de Justiție completul din 3 judecători a considerat recursul admisibil și a decis examinarea acestuia în fond de un complet din 5 judecători.

În conformitate cu art. 442 alin. (1) Cod de procedură civilă, judecând recursul declarat împotriva deciziei date în apel, instanța verifică, în limitele invocate în recurs și în baza referinței depuse de către intimat, legalitatea hotărârii atacate, fără a administra noi dovezi.

În conformitate cu art. 444 Cod de procedură civilă, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră necesar de a admite recursul, de a casa decizia instanței de apel și a restitui cauza spre rejudecare în instanța de apel din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. c) Codul de procedură civilă, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul, să caseze integral decizia instanței de apel și să trimită cauza spre rejudecare în instanța de apel în toate cazurile în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Colegiul judiciar consideră necesar să menționeze că nu va formula un răspuns detaliat pentru fiecare argument al recurenților, ci va analiza doar motivele decisive pentru soluționarea prezentei cauze (a se vedea cauza *Garda Ruiz vs Spania* (Marea Cameră), 21 ianuarie 1999, parag. 26; *Moreira Ferreira vs Portugalia* (nr. 2) (Marea Cameră); 11 iulie 2017, parag. 84, 98).

În vederea respectării articolului 432 alin. (5) din Codul de procedură civilă, Colegiul lărgit nu a identificat niciun indiciu care, la prima vedere, ar putea ridica probleme de drept specificate la alin. (3) din articolul citat. Mai mult, recurenții nu au prezentat obiecții în privința acestui aspect procedural.

Esența articolelor 432 și 442 alin. (1) din Codul de procedură civilă oferă instanței de recurs competența de a efectua un control al legalității deciziei atacate, nu și a temeiniciei acesteia. Astfel, se vor reține circumstanțele de fapt, privite în ansamblu, care au fost prezentate de părți și stabilite de instanțele de judecată în fazele procesual anterioare, cu excepția situației în care constatările lor pot fi considerate arbitrare sau vădit nerezonabile.

În conformitate cu art. 432 alin. (4) Cod de procedură civilă, săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

În conformitate cu art. 118 alin. (3) Cod de procedură civilă, circumstanțele care au importanță pentru soluționarea justă a cauzei sunt determinate definitiv de instanța judecătorească pornind de la pretențiile și obiecțiile părților și ale altor participanți la proces, precum și de la normele de drept material și procedural ce urmează a fi aplicate.

Art. 239 Cod de procedură civilă, statuează că hotărârea judecătorească trebuie să fie legală și întemeiată. Instanța își întemeiază hotărârea numai pe circumstanțele constatate nemijlocit de instanță și pe probele cercetate în ședință de judecată.

În sensul art. 240 alin. (3) Cod de procedură civilă, instanța judecătorească adoptă hotărârea în limitele pretențiilor înaintate de reclamant.

În conformitate cu art. 373 alin. (1), (2), (5) Cod de procedură civilă, instanța de apel verifică, în limitele cererii de apel, ale referințelor și obiecțiilor înaintate, legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în ceea ce privește constatarea circumstanțelor de fapt și aplicarea legii în primă instanță. În limitele apelului, instanța de apel verifică circumstanțele și raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanțe, precum și cele care nu au fost stabilite, dar care au importanță pentru soluționarea cauzei, apreciază probele din dosar și cele prezentate suplimentar în instanța de apel de către participanții la proces. Instanța de apel este obligată să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel.

În debut, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră necesar a menționa că instanța de apel adoptând soluția pe caz, nu a verificat circumstanțele și raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanțe, nu a elucidat toate circumstanțele esențiale ale cauzei, ceea ce a dus la adoptarea unei soluții premature, prin ce se impune casarea deciziei cu trimiterea acesteia spre rejudecare în instanța de apel.

Din recursul declarat rezultă că recurenții își exprimă dezacordul cu soluția adoptată de către instanța de apel, invocând că concluziile instanței sunt în contradicție cu materialele cauzei, precum și contradictorii, mai mult fără a se expune asupra tuturor argumentelor din apel.

Astfel, Colegiul învederează că înaintând acțiune în instanță împotriva OCN „Zoom Credit” SRL, Olesea Coșciug, Ana Coșciug și Pavel Coșciug au solicitat declararea nulității absolute a clauzelor contractuale prevăzute la pct. 1.3. și 1.5. a contractului de credit nr. 0555-D/C din 08 mai 2019, în partea în care dobânda rezonabilă depășește 20,04 % anual; constatarea nulității absolute a pct. 2.4. și 5.5.

a contractului de credit nr. 0555-D/C din 08 mai 2019; compensarea cheltuielilor de judecată.

Fiind investită cu examinarea prezentei cauze, prima instanță prin hotărârea din 29 iulie 2021 a respins ca neîntemeiată acțiunea înaintată de Olesea Coșciug, Ana Coșciug și Pavel Coșciug împotriva OCN „Zoom Credit” SRL cu privire la declararea nulității absolute a clauzelor contractuale, compensarea cheltuielilor de judecată.

Verificând legalitatea hotărârii primei instanțe, Curtea de Apel Chișinău prin decizia din 07 iunie 2022 a respins apelurile declarate de Ana Coșciug, Pavel Coșciug și avocatul Alexandru Savva, în interesele apelantei Coșciug Olesea, și a menținut hotărârea din 29 iulie 2021 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Olesea Coșciug, Ana Coșciug și Pavel Coșciug împotriva OCN „Zoom Credit” SRL cu privire la declararea nulității absolute a clauzelor contractuale.

Așadar, Colegiul menționează că la examinarea cauzei instanța de apel a dat apreciere defectuoasă în cumul a probelor prezentate, mai mult nu s-a expus asupra tuturor argumentelor apelanților.

În speță, se reține că conform părții motivate a hotărârii judecătorești din 28 iulie 2021, instanța a aplicat Legea privind clauzele abuzive în contractele încheiate cu consumatorii nr. 256 din 09 decembrie 2011, care de fapt a fost abrogată la 01 martie 2019 și nu mai era în vigoare la data încheierii contractului contestat, adică la 08 mai 2019.

Astfel, este cert și incontestabil faptul că la 14 decembrie 2018 a fost publicat în Monitorul Oficial Legea nr. 133 din 15 noiembrie 2018 privind modernizarea Codului civil și modificarea unor acte legislative.

Conform art. XVII alin. (1) a Legii nr. 133 din 15 noiembrie 2018, la 1 martie 2019 se abrogă: - Legea nr. 256/2011 privind clauzele abuzive în contractele încheiate cu consumatorii.

În atare circumstanțe, instanța de fond a încălcat legea și dreptul reclamanților la un proces echitabil prin aplicarea unei legi materiale abrogate.

Or, necătfînd la faptul că în cererea de apel, apelanții au invocat acest argument, instanța de apel nu a examinat acest aspect a cererii de apel, nici nu a indicat că un asemenea argument a fost invocat, lăsându-l fără examinare, contrar prevederilor art. 386 alin. (1) lit. d) Cod de procedură civilă, care statuează că hotărârea primei instanțe se casează sau se modifică de instanța de apel dacă normele de drept material sau normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat.

Reieșind din cele relatate, în speță, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție învederează că instanța de apel a adoptat decizia prematur, fără o apreciere a argumentelor și probelor invocate atât de partea apelantă cât și de partea intimată în coroborare cu cumul de probe prezent la dosar, iar faptul dat indică incontestabil la încălcarea de către instanța de apel a normelor de drept procedural, precum și la examinarea superficială și evazivă atât a apelului, cât și a cauzei deduse judecării, fără a fi verificată, în condițiile legii, legalitatea hotărârii contestate.

În atare condiții, instanța ierarhic inferioară avea obligația rezultând din prevederile art. 373 alin. (2) Cod de procedură civilă, de a verifica circumstanțele și raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanțe, precum și cele care nu

au fost stabilite, dar care au importanță pentru soluționarea cauzei. Mai mult, instanța de apel era obligată de a da un răspuns cert referitor la relevanța unui înscris sau altuia. Or, instanța de judecată este obligată să reflecte în hotărâre motivele concluziilor sale privind admiterea unor probe și respingerea altor probe, precum și argumentarea preferinței unor probe față de altele, rezultând din prevederile art. 130 alin. (4) Cod de procedură civilă.

În cazul în care instanța de judecată se abține de a da un răspuns special și explicit în cele mai importante întrebări, fără a acorda părții care a formulat-o posibilitatea de a ști dacă acest mijloc de apărare a fost neglijat sau respins, acest fapt se va considera o încălcare a art. 6 § 1 CEDO (cauza *Hiro Balani vs. Spania*, 1994). CEDO reiterează că, deși articolul 6 § 1 obligă instanțele să își motiveze hotărârile, acesta nu poate fi interpretat ca impunând un răspuns detaliat pentru fiecare argument (*Van de Hurk împotriva Țărilor de Jos*, 19 aprilie 1994, pct. 61, seria A nr. 288). Instanțele trebuie să răspundă la argumentele esențiale ale părților, dar măsura în care se aplică această obligație poate varia în funcție de natura hotărârii și, prin urmare, trebuie apreciată în baza circumstanțelor cauzei (*Hiro Balani împotriva Spaniei*, 9 decembrie 1994, pct. 27).

Tot aici, este de menționat că în cadrul soluționării cauzei, probele din dosar se cercetează doar în ansamblul și în interconexiunea acestora, or, instanța de judecată este obligată să reflecte în hotărâre motivele concluziilor sale privind admiterea unor probe și respingerea altor probe, precum și argumentarea preferinței unor probe față de altele.

În conformitate art. 390 alin. (1) lit. e), f) Cod de procedură civilă, decizia instanței de apel trebuie să conțină motivele concluziilor instanței de apel și referirea la legea guvernantă și concluziile instanței de apel în urma examinării apelului.

În sensul art. 6 CEDO, instanțele de judecată trebuie să indice, cu suficientă claritate, motivele pe care se întemeiază hotărârile, iar având în vedere caracterul determinant al concluziilor sale, noțiunile ce implică o apreciere a faptelor supuse examinării. CEDO, în cauza *Suominen vs. Finlanda*, a reținut că „... o funcție a unei decizii motivate este să demonstreze părților că ele au fost auzite. Mai mult ca atât, o hotărâre motivată oferă părții posibilitatea să o conteste, precum și posibilitatea de a revedea decizia de către instanța de recurs. Doar prin adoptarea unei decizii motivate poate avea loc un control public a administrării justiției”.

Totodată, în cauza *Van de Hurk v. Olandei*, hotărârea din 19 aprilie 1994, și cauza *Dulaurans v. Franței*, Hotărârea din 21 martie 2000, paragraful 33, CEDO a statuat că dreptul la un proces echitabil nu poate fi considerat efectiv decât dacă cererile și observațiile părților sunt într-adevăr „auzite”, adică examinate conform normelor de procedură de către tribunalul sesizat.

Altfel spus, art. 6 impune „tribunalului” obligația de a proceda la o examinare efectivă a mijloacelor, argumentelor și al elementelor de probă ale părților, cel puțin pentru a le aprecia relevanța”. CEDO nu își propune să garanteze drepturi teoretice sau iluzorii, ci drepturi concrete și efective (cauza *Artico v. Italiei*, Hotărârea din 13 mai 1980, seria A nr. 37, p. 16, paragraful 33).

Prin urmare, instanța de apel nu și-a executat în deplină măsură obligația legală de a motiva hotărârea adoptată.

Dreptul de a fi auzit, a fost încălcat, or dreptul în cauză include nu doar posibilitatea de a aduce argumente instanței, dar de asemenea o obligație

corespunzătoare a instanței de a arăta, în motivarea sa, motivele pentru care anumite argumente au fost acceptate sau respinse, ceea ce nu a fost îndeplinit de instanța de apel.

În consecință, Colegiul, verificând conținutul deciziei contestate, în raport cu materialele dosarului, argumentele invocate în recurs, conchide că instanța de apel, s-a referit în mod declarativ la normele dreptului material pe care le-a considerat aplicabile speței, fără să se expună asupra circumstanțelor concrete ale cauzei și probelor administrate în cadrul judecării cauzei pe care se întemeiază concluziile privitoare la aceste circumstanțe și fără a indica motivele pentru care anumite argumente invocate de părți nu au fost reținute, nefiind nici supuse aprecierii.

Este de menționat că actul judecătoresc trebuie să corespundă tuturor normelor de drept, să fie clar, înțeles de părțile implicate în litigiu și să răspundă în mod sigur și expres la toate cererile și obiecțiile formulate de către părți.

Mai mult, hotărârea trebuie să se fondeze pe lege, trebuie să rezolve, într-o manieră certă, explicit sau implicit, toate cererile invocate de părți, conform principiului nr. 6 al Recomandării nr. 5 din 1984, adoptată la de Comitetul Miniștrilor al Consiliului Europei, privind principiile de procedură civilă menite pentru ameliorarea funcționării justiției, ceea ce în speță lipsește.

Or, în sensul principiului procesului echitabil, garantat de art. 6 CEDO, motivarea hotărârilor este o garanție pentru părți că cererile lor au fost analizate cu atenție și oferă posibilitatea exercitării controlului judiciar.

Analiza pe care judecătorul o face în legătură cu motivele de fapt și de drept care i-au format convingerea, în sensul unei anumite soluții trebuie să fie clară și simplă, precisă, concisă și fermă, să aibă putere de convingere. Nemotivarea hotărârii sau o motivare necorespunzătoare vor atrage casarea ei.

Din considerentele menționate, pornind de la faptul că această eroare admisă la judecarea cauzei în instanța ierarhic inferioară nu poate fi corectată de instanța de recurs, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul și a casa integral decizia instanței de apel, cu trimiterea cauzei la rejudecare în instanța de apel, în alt complet de judecată.

La rejudecarea cauzei, instanța de apel, pentru a concluziona sub aspectul temeiniciei/ netemeiniciei acțiunii, urmează să verifice cerințele prin prisma argumentelor și probelor atât a părții reclamante, cât și a părții pârâte, rezultând din prevederile art. 130 alin. (1) Cod de procedură civilă, conform cărora instanța judecătorească apreciază probele după intima ei convingere, bazată pe cercetarea multiaspectuală, completă, nepărtinitoare și nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblul și interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege, ca în consecință soluția adoptată să fie certă și coerentă. Caracterul peremptoriu al concluziei instanței de judecată, urmează a fi stabilit în coraport cu circumstanțele cauzei, probele administrate și cercetate și normele de drept material aplicabile raportului litigios.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. c), art. 445 alin. (3) Cod de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e :

Se admite recursul declarat de Ana Coșciug, Pavel Coșciug și Olesea Coșciug.

Se casează decizia din 07 iunie 2022 a Curții de Apel Chișinău, în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Olesea Coșciug, Ana Coșciug și Pavel Coșciug împotriva Organizației de Creditare Nebancară „Zoom Credit” Societate cu Răspundere Limitată cu privire la declararea nulității absolute a clauzelor contractuale, compensarea cheltuielilor de judecată, cu trimiterea cauzei spre rejudecare la Curtea de Apel Chișinău, în alt complet de judecată.

Decizia nu se supune niciunei căi de atac.

Președintele ședinței,  
judecătorul

Svetlana Filincova

judecătorii

Maria Ghervas

Dumitru Mardari

Victor Burduh

Galina Stratulat